

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים אזרחיים

ע"א 7550/08

בפני :
כבוד השופט מ' נאור
כבוד השופט י' דנציגר
כבוד השופט י' עמית

המערערת :
מכללת איסט לונדון השלוחה בישראל

נגד

המשיבים :
1. גיל סתון
2. קלמן זמבי
3. דרור יגר
4. אמיר בירמן
5. י.ב.ג.ל. ניהול והשקעות בע"מ
6. יוסף גלוזמן
7. אילן גבעון
8. שמואל הירשפלד

ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה ב-ת"א
628/05, שניתן ביום 23/06/2008 על ידי כבוד השופט ד"ר
עדי זרנקין

תאריך הישיבה : כ"ז בסיון התש"ע (9.6.2010)

בשם המערערת : עו"ד נמרוד בכר

בשם המשיבים 1-3 : עו"ד אמיר שאשא

בשם המשיבים 4,5 ו-8 : עו"ד אמיר בירמן

בשם המשיב 6 : עו"ד רן פינגרר

פסק-דין

התביעה שהגישה המערערת נדחתה על הסף מחמת התיישנות ונראה לנו כי בעניין זה
נפלה שגגה מלפני בית המשפט המחוזי.

1. בשנת 1998 נחתם הסכם בין המערערת לבין מכללת איסט לונדון באנגליה, לפיו המערערת תשמש כנציגתה של המכללה בישראל. ההסדר האמור הכיל תניה, על פיה כל צד יוכל בהודעה חד צדדית של 6 חודשים מראש להביא לסיומו של ההסכם. ביום 7.2.2001 עשתה מכללת איסט לונדון שימוש בזכות זו המוקנית לה בהסכם, והודיעה על סיום הקשר עם המערערת החל מה-17.9.2001. לטענת המערערת, צעד זה גרם לכך שכל השקעותיה בהקמת סניף המכללה בישראל ירדו לטמיון, ובשנת 2005, לאחר חלוף למעלה משבע שנים מיום חתימת ההסכם בשנת 1998, הגישה המערערת תביעה נגד מי שהיו בעלי מניות בה ונושאי משרה בעת שנחתם ההסכם, בטענה כי הסכמתם להכללת תניה זו בהסכם לקתה ברשלנות.

2. בית משפט קמא קיבל את טענת המשיבים, וקבע כי התביעה התיישנה באשר המעשה הרשלני שהוליד את עילת התביעה הוא מעשה החתימה על הסכם ההתקשרות בשנת 1998. בכך, לדעתנו, שגה בית משפט קמא ולהלן נמק בקצרה את מסקנתנו.

3. יש להבחין בין יצירת סיכון לבין הנזק עקב התממשות הסיכון. אין לך עוולה נזיקית שתחילתה אינה ביצירת סיכון, אך ככלל, ובעוולת הרשלנות בפרט, אין מטילים אחריות נזיקית בגין יצירת סיכון גרידא (ראו: אריאל פורת "פיצוי בגין יצירת סיכון ופגיעה בסיכוי" עיוני משפט כג 605 (2000)). זאת, למעט מקרים נדירים בהם עשוי בית המשפט לפסוק פיצוי בגין התנהגות עוולתית שיצרה סיכון לנזק עתידי (השוו: רע"א 9670/07 פלונית נ' פלוני (טרם פורסם, 6.7.2009)).

סעיף 6 לחוק ההתיישנות, התשי"ח-1958, קובע כי תקופת ההתיישנות של תביעה מתחילה ביום בו נולדה העילה. עילת התביעה מורכבת ממכלול העובדות המזכות את התובע לסעד שהוא דורש מעם הנתבע, ובעוולת הרשלנות היא כוללת גם את רכיב הנזק. מרוץ ההתיישנות מתחיל כאשר התגבש בידי התובע "כוח תביעה" שפירושו כי לתובע עומדת אפשרות של ממש להגיש תביעה ולזכות בסעד המבוקש אם יעמוד בנטל ההוכחה העובדתי ובנטל המשפטי לביסוס תביעתו (ראו, לדוגמה, ע"א 3319/94 פ"ד נ' הוועדה המקומית, פ"ד נא(2) 581, 594-595 (1997)). התביעה שבפנינו מושתתת על עוולת הרשלנות שהנזק הוא אחד מיסודותיה ועל כן לא צומחת עילת תביעה כל עוד לא נגרם נזק. במקרה דנן, הסיכון נוצר בעת חתימת ההסכם בשנת 1998, אך הנזק עצמו נוצר, לכל המוקדם, רק בשנת 2001 עם ביטול ההרשאה על ידי מכללת איסט לונדון, ורק החל מאותו מועד התגבש בידי המערערת "כוח תביעה". מכאן, שבעת הגשת התביעה בשנת 2005 טרם חלף מועד ההתיישנות.

4. אשר על כן, אנו מקבלים את הערעור וקובעים כי התביעה לא התיישנה. התיק מוחזר לבית המשפט המחוזי להמשך הדיון, ובית המשפט המחוזי יביא בחשבון גם את הוצאות הליך זה.

למען הסר ספק, אין בפסיקתנו כדי להביע עמדה כלשהי לגבי התביעה לגופא.

ניתן היום, כ"ח סיון התש"ע (10.6.2010).

ש ו פ ט

ש ו פ ט

ש ו פ ט